

Turun Itämeripäivistä voimalataus alueelliselle yhteistyölle

Mikko Lohikoski

Turku on 2014 Itämeri-toiminnan polttopisteessä. Kesäkuun ensimmäisellä viikolla kaupungissa kokoon-
tuvat niin Itämeren valtioiden neuvoston pääministerit, poliittiset ja elinkeinoelämän päättäjät, asian-
tuntijat kuin kansalaisjärjestötoimijatkin. Turkuun odotetaan toista tuhatta osanottajaa.

Perusrungon Turun Itämeripäiville antaa 3.-4. kesäkuuta konferenssikeskus Logomossa järjestettävä
kaksipäiväinen konferenssi, joka liittyy toisiinsa kaksi keskeistä yhteistyöfoorumia: Baltic Development
Forum huippukokous (BDF Summit) sekä EU:n Itämeri-strategian vuosifoorumi.

Kumpikin näistä on jo itsessään vuosittaisen Itämeri-toiminnan kohokohta. Tänä vuonna ne järjestetään
yhdessä ja lisäksi kytkeytyneenä pääministerikokoukseen. Näin syntyy ainutlaatuinen mahdollisuus vuo-
ropuheluun eri toimijoiden kesken.

Kullakin tapahtumalla – joita Turussa tulee olemaan kymmeniä - on oma erityinen teemansa ja järjestä-
jänsä. Yhteistä niille on ajoituksen lisäksi tavoite: Muuntaa Itämeren aluetta koskevat strategiat ja ta-
voitteet tehokkaammin käytännön toiminnaksi, edetä sanoista tekoihin. Strategiat ja prosessit ovat
parhaimmillaan oivia työkaluja. Mutta viime kädessä toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan käytännön
tulosten pohjalta.

Erytisfokus Turun Itämeripäivillä on alueellisen yhteistyön kehittämisessä Venäjän kanssa. Siihen on
vinhat perusteet: Pietari on Itämeren alueen suurin metropoli, ja yhdessä Leningradin alueen kanssa
muodostaa erittäin merkittävän taloudellisen, hallinnollisen ja kulttuurisen valtakeskittymän.

Siihen, mikä Suomessa aletaan jo ymmärtää, ovat muutkin Itämeren toimijat havahtumassa: Venäjän
osallistuminen on edellytys alueellisten kysymysten ratkaisemiselle, liittyvätpä ne sitten Itämereen, ter-
veyteen, logistiin pullonkauloihin tai ihmisten vuorovaikutukseen. Vielä enemmän yhteistyötä edellyt-
tää Itämeren alueen kehityspotentiaalain muuntaminen ihmisten työksi, toimeentuloksi ja elämän laa-
duksi.

Vuonna 2009 hyväksytty EU:n Itämeristrategia tarjoaa erinomaisen kehikon ja yhteiset tavoitteet Itäme-
ren alueen yhteistyölle. Nyt tulee varmistaa, että kaikki jäsenmaat ottavat strategian tosissaan, ja että
sen hankkeet saavat alkavalla rahoituskaudella (2014-2020) tarvittavan rahoituksen.

Myös Suomen tulee jättevöittää Itämeri-strategian toteutusta, muun muassa huolehtimalla siitä, että ministeriöiden lisäksi muut toimijat, kuten poliittiset päättäjät, elinkeinoelämä ja kansalaisyhteiskunta, tuntevat sen tarjoamat mahdollisuudet ja pitävät sitä esillä.

Venäjä ei ole EU:n jäsen, eikä luonnollisestikaan osallistu sen strategioiden toteutukseen. Mutta tämän ei tule jarruttaa keskinäistä yhteistyötä, joka perustuu yhteisiin intresseihin.

Käytännön ratkaisuksi näyttää muodostuvan yhteisymmärryksen etsiminen kahden alueellisen kehitysstrategian – Luoteis-Venäjän federaatiopiirin taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen strategian ja EU:n Itämeristrategian – kesken.

Asiaa koskevat neuvottelut Euroopan komission ja Venäjän hallituksen (ulkoasiain- ja aluekehitysministeriöt) kesken ovat edenneet hyvässä hengessä. Niissä on sovittu, että tässä vaiheessa yhteistyössä keskitytään seuraaviin viiteen kysymysryhmään:

- ympäristö, mukaan lukien maatalous
- liikenne
- elinkeinoyhteistyö ja innovaatiot
- siviilisuojelu (häätätilanteet maalla ja merellä)
- ihmisten välinen vuorovaikutus (terveys, kasvatusta ja koulutus, nuorisoyhteistyö, kulttuuri)

Tavoitteeksi on asetettu, että keskusteluissa päästäisiin tuloksiin kesäkuun Turun Itämeri-päiviin mennessä niin, että käytännön toimijoille voidaan näyttää vihreää valoa. Tämä antaisi voimakkaan myönteisen viestin yhteistyölle ”yli rajojen”.

Turun kaupunki, yhdessä Varsinais-Suomen liiton kanssa, toimii aktiivisesti näiden tavoitteiden puolesta. Juuri päättänyt Turun ja Pietarin ystävyysuhteen 60. juhlavuosi vahvisti monilla aloilla käytännön vuorovaikutusta, ja Varsinais-Suomen liiton sopimus Luoteis-Venäjän toimijoiden kanssa antaa tähän merkittävän lisän.

Turun ja Varsinais-Suomen toiminta on noteerattu myös kansainvälisesti. Euroopan Unioni on vastuutanut niiden aloitteesta syntyneelle ”Turku-prosessille” Itämeri-strategiansa yhteistyön kehittämisen naapurimaiden, kuten Norjan, Valko-Venäjän ja aivan erityisesti Venäjän kanssa. Tämä on paitsi merkittävä luottamuksen osoitus, myös suuri ja työteliäs haaste, josta aiomme kunnialla selviytyä.

Painopiste Turku-prosessissa, jonka tavoitteena on käytännön alueellisen yhteistyön kehittäminen erityisesti Pietarin ja Leningradin alueen ja EU-maiden kesken, on nyt konkreettisesti hankkevalmistelussa.

Vain muutamia päiviä sitten saimme lisää myönteisiä uutisia: EU:n Itämeristrategian hankkeiden valmisteluseksi tarkoitettua ”siemenrahaa” myönnettiin kahdelle uudelle prosessin hankkeelle. Toinen niistä painottuu paikallisten jätevedenpuhdistamoiden tukemiseen, toinen ammatillisen työvoiman liikkuvuuteen. Jo aiemmin saimme myönteisen päätöksen rakennusten energiatehokkuutta ja ”vihreää asuamista” koskevaan hankkeeseen.

Yhteistyötä Venäjän kanssa siis tehdään – ja siitä on jo hienoja tuloksia, kuten Pietarin vedenpuhdistamot osoittavat. Myös tahtoa on, mistä Suomenlahti-vuosi on jälleen uusi esimerkki. Mutta tyytyväisyyteen ei ole varaa, sillä tehtävää riittää. Ja siihenkin tulee varautua, ettei kaikki aina suju ”nuottien mukaan”, sillä suurvaltapolitiikka ja muut syyt voivat aina aiheuttaa viiveitä. Mutta niiden ei tule estää yhteistyön rakentamista – pikemminkin päinvastoin!

Tehdään Turun huipputapahtumasta alueellisen yhteistyön vakuuttava näyte – ja voimalataus tiiviimmälle yhteistyölle yli rajojen.

www.turku.fi/balticseadays
www.turkuprocess.fi

Mikko Lohikoski
Turun kaupunki, yhteysjohtaja
Centrum Balticum -säätiö, asiamies

Aikaisemmin sarjassa ilmestyneitä kolumneja

Nro.		Kirjoittaja
4/2014	23.1.2014	Elämää Pohjoisella kasvukäytävällä Niko Kyynäräinen, johtaja, Turun Seudun Kehittämiskeskus
2/2014	9.1.2014	Ravinteet rullaamaan ja loppu tuhlaukselle Ilkka Herlin, hallituksen puheenjohtaja, Baltic Sea Action Group
1/2014	2.1.2014	Uusi vuosi ja Itämeren alueen uudet mahdollisuudet Jyrki Katainen, pääministeri, Valtioneuvoston kanslia
30/2012	24.8.2012	Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyötä laajalla rintamalla Erkki Tuomioja, ulkoasiainministeri, ulkoasiainministeriö
11/2012	9.3.2012	Itämeri on kirkkojen meri Kari Mäkinen, arkkipiispa, Suomen evankelis-luterilainen kirkko
7/2012	10.2.2012	Itämeren kohtalo ratkaistaan puhdistamoilla eikä juhlapuheissa Juha Nurminen, puheenjohtaja, John Nurmisen Säätiö
4/2012	27.1.2012	Itämeren suojelua vai politiikkaa? Heli Saavalainen, toimittaja, Helsingin Sanomat
1/2012	6.1.2012	Työnjaolla tehokkuutta Itämeren alueen yhteistyöhön Thomas Götz, Saksan Suomen suurlähettiläs
18/2011	25.11.2011	Merenkulun merkitys ja haasteet merellä Olof Widén, toimitusjohtaja, Suomen Varustamot ry
16/2011	11.11.2011	Nya regler för emission inom Östersjöområdet Christian Ramberg, toimitusjohtaja, Turun Satama
5/2011	2.9.2011	Tilannetietoisuutta yli rajojen Veli-Jukka Pennala, komentaja, kontra-amiraali, Merivoimat
3/2011	19.8.2011	Tekoja Itämeren hyväksi Juho Savo, maakuntajohtaja, Varsinais-Suomen liitto
1/2011	5.8.2011	Turun kaupunki ja EU:n Itämeristrategia Aleksi Randell, Turun kaupunginjohtaja, Centrum Balticum -säätiön pj.